

“TASDIQLAYMAN”

Jurnalistika va o‘zbek

filologiyasi fakulteti dekani

M.Chorshanbiyev

Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy Universiteti Jurnalistika va o‘zbek filologiyasi fakulteti 60230100 – Filologiya va tillarni o‘qitish yo‘nalishi 1-bosqich talabalari uchun “Tilshunoslik nazariyasi” fanidan yakuniy nazorat savollari

1. “Tilshunoslik nazariyasi” fani o‘rganadigan asosiy masalalari.
2. Lingvistik munosabatlar.
3. Paradigmatik munosabat va o‘ziga xos xususiyatlari.
4. Ilmiy paradigma va paradigmatic munosabatning farqi.
5. Sintagmatik munosabat va o‘ziga xos xususiyatlari.
6. Sintagmatik munosabat va sintaktik aloqaning farqi.
7. Iyerarxik munosabat.
8. Assotsiativ munosabat.
9. Til tizim sifatida.
10. Tilda me‘yor tushunchasi.
11. UMIS va AHVO tushunchalari.
12. Til – lison – nutq munosabati.
13. Til integratsiyasi va differentsiatsiyasi.
14. Til va jamiyatning o‘zaro ta‘siri.
15. Til – ijtimoiy hodisa sifatida.
16. Til – fikr ifodalashning muhim vositasi.
17. I.A.Boduen de Kurtenening lingvistik qarashlari.
18. V.F.Gumboldning lingvistik qarashlari.
19. Tilning vazifalari.
20. Til birliklarining xususiyatlari.
21. Til va nutq birliklari.
22. Tilning biologik tabiati.
23. Tilning fiziologik tabiati.
24. Tilning to‘plash (akkumlyativ) vazifasi.
25. Tilning aloqa-munosabat (kommunikativ) vazifasi.
26. Tilning hissiy-emotsional vazifasi.
27. Til va tafakkur munosabati.
28. Leksemalarning o‘z va ko‘chma ma‘nosi reallashuvida tafakkurning ahamiyati.
29. Semiologiya.
30. Ch.Pirsning belgilar tasnifi.
31. Tabiiy va sun‘iy ramzlar.
32. Til - ramzlar tizimi.
33. Tilning semiotik tabiati.
34. Nutq birliklarining xususiyatlari.

35. Fonetika haqida ma'lumot bering.
36. Kombinator va pozitsion o'zgarishlar.
37. Leksikologiya nimani o'rganadi?
38. Tilning lug'at boyligini oshiruvchi omillar.
39. Grammatika nimani o'rganadi?
40. Punktatsiya haqida ma'lumot bering.
41. Morfonologiya haqida ma'lumot bering.
42. Orfoepiya haqida ma'lumot bering.
43. Orfografiya haqida ma'lumot bering.
44. Orfografik tamoyillar.
45. Frazologiya haqida ma'lumot bering.
46. Til va nutq haqida F.D.Sossyur ta'limoti.
47. Til va nutq munosabati.
48. Fonema va tovush munosabati.
49. So'z va tushuncha munosabati.
50. Tilning o'ziga xos xususiyatlari.
51. Nutqning o'ziga xos xususiyatlari.
52. Tilning jamiyatdagi ko'rinishlari (argo, jargon, sleng)
53. Adabiy til me'yorlari va shevalar.
54. Umumxalq va milliy til. Kreol va Pijin tillari.
55. Xalqaro va sun'iy tillar.
56. Til va jamiyatning o'zaro bog'liqligi.
57. Sotsiolekt.
58. Og'zaki va yozma nutq.
59. Tilshunoslik va mantiq fanining o'zaro aloqasi.
60. Til taraqqiyotidagi fonetik, leksik, grammatik o'zgarishlar.
61. Tilning shakllanishi va rivojlanishida jamiyatning tutgan o'rni.
62. Analogistlar va anomalistlarning til shakllanishiga doir qarashlari.
63. Tovushga taqlid nazariyasi.
64. Mehnat hayqiriqlari nazariyasi.
65. Ijtimoiy kelishuv nazariyasi.
66. Undovlar nazariyasi.
67. Ko'hna Sharqda tilning paydo bo'lishiga oid nazariyalar.
68. Til oilalari haqida ilmiy qarashlar.
69. Agglyutinativ tillar.
70. Amorf tillar.
71. Polisintetik tillar.
72. Flektiv tillar.
73. Tillarning genealogik tasnifi.
74. Tillarning morfologik tasnifi.
75. Dunyo tillari va uning tasnifi.
76. Oltoy tillar oilasi.
77. Turkiy tillar oilasi.
78. Oltoy va hind-yevropa tillari grammatikasi.
79. Yozuvning insoniyat hayotidagi ahamiyati.

80. Yozuvning o'ziga xos xususiyatlari.
81. Piktografik yozuv.
82. Ideografik yozuv.
83. Fonografik yozuv.
84. Ieroglifik yozuv.
85. Til va yozuv munosabati.
86. Lotin yozuvi.
87. O'rxun-Enasoy yozuvi.
88. O'rta Osiyoda qo'llanilgan yozuv turlari.
89. Tilshunoslikning ijtimoiy fanlar bilan bog'liqligi.
90. Tilshunoslik va tarix fani munosabati.
91. Tilshunoslik va huquq fani munosabati.
92. Tilshunoslik va tabiiy fanlar munosabati.
93. Tilshunoslik va aniq fanlar.
94. Tilshunoslik va informatika.
95. Sotsiolingvistika.
96. Kognitiv tilshunoslik.
97. Neyrolingvistika.
98. Psixolingvistika.
99. Lingvokulturologiya.
100. Etnopsixolingvistika.
101. Kompyuter lingvistikasi.
102. Til sathlari.
103. Tilning fonetik-fonologik sathi.
104. Unlilar paradigmasi.
105. Undoshlar paradigmasi.
106. Tilning fonetik sathi (urg'u, urg'u turlari)
107. Tilning fonetik sathi (bo'g'in)
108. Tilning fonetik sathi (fonetik o'zgarishlar)
109. Singarmonizm hodisasi.
110. Tilning lug'at sathi ma'lumot bering (leksema va so'z munosabati)
111. Antonimiya hodisasi.
112. Omonimiya hodisasi.
113. Sinonimiya hodisasi.
114. Graduonimiya hodisasi.
115. Paronimiya hodisasi.
116. Polisemiya hodisasi.
117. Metafora hodisasi.
118. Metanimiya hodisasi.
119. Sinekdoxa hodisasi.
120. Tilning grammatik sathi (morfologiya)
121. Mustaqil so'z turkumlari.
122. Yordamchi so'z turkumlari.
123. Alohida olingan so'z turkumlari.
124. Tilning grammatik sathi (sintaksis)

125. Sintaktik munosabat turlari.
126. So'z birikmasining bog'lanish usullari.
127. Sintaktik sath (teng va tobe bog'lanish)
128. Sintaktik munosabat turlari (so'z birikmasi va gap)
129. Sintaktik sath (sodda gap)
130. Sodda gap turlari.
131. Egali va egasiz gaplar.
132. Shaxsi ma'lum va shaxsi noma'lum gaplar.
133. Sodda gap. Shaxsi umumlashgan gaplar.
134. Sintaktik sath (qo'shma gap)
135. Sintaktik sath (qo'shma gap qismlarini bog'lovchi vositalar)
136. Sintaktik sath (ergashgan qo'shma gaplar)
137. Sintaktik sath (bog'langan qo'shma gaplar)
138. Sintaktik sath (bog'lovchisiz qo'shma gaplar)
139. Sintaktik sath (murakkab qo'shma gaplar)
140. Qo'shma gaplarda tinish belgilarining qo'llanishi.

Kafedra mudiri:

prof. M.Kurbanova

Tuzuvchi:

prof. M.Kurbanova